

GŁÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

EUROPEJSKA AGENCJA ŚRODOWISKA W ROKU 2009

*Udział Polski w realizacji zadań
- sprawozdanie -*

WARSZAWA, czerwiec 2010

Opracowano w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska.....	4
1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania	4
1.2. Organizacja i budżet.....	5
2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2009.....	7
2.1. Realizacja SEIS, GMES i INSPIRE.....	8
2.2. Usługi i dane EEA.....	8
2.3. SOER 2010 i inne raporty EEA	11
2.4. Inne działania EEA.....	13
3. Zadania realizowane w kraju.....	14
3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET.....	14
3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach pdf.....	15
3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA, w tym SOER 2010.....	18
3.4. Uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu	21
Podsumowanie i wnioski.....	23
ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2009 r.	25
ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2010 r.	26
ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (pdf).....	27
ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji	28

Wprowadzenie

Główny Inspektor Ochrony Środowiska z upoważnienia Ministra Środowiska jest odpowiedzialny za koordynację współpracy Polski z Europejską Agencją Środowiska (*European Environment Agency*) – EEA. Koordynacja ta jest realizowana poprzez rolę reprezentanta Polski w organie decyzyjnym Agencji – *Management Board* (dalej zwanym Zarządem) oraz poprzez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA w ramach EIONET – Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska, ulokowany w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Obecnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska sprawuje funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu EEA, a tym samym uczestniczy także w posiedzeniach Biura EEA.

Niniejszy materiał stanowi sprawozdanie z koordynacji współpracy z EEA. W pierwszej części zaktualizowano ogólne informacje o Agencji; w drugiej zaprezentowano najważniejsze zadania programowe realizowane przez EEA w roku 2009; w trzeciej omówiono uczestnictwo Polski w realizacji tego programu wraz z wnioskami. Zasadniczo sprawozdanie obejmuje rok 2009, jednakże w kluczowych kwestiach zawiera także informacje zaktualizowane na początek 2010 r.

Wszelkie informacje dotyczące Agencji są dostępne w jej portalu: <http://www.eea.europa.eu>.

1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska

1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania

Europejska Agencja Środowiska została utworzona, jako prawnie niezależna jednostka Wspólnoty, Rozporządzeniem Rady (EWG) 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)¹, wprowadzonym w życie 30 listopada 1993 r. i później nowelizowanym². Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r., wydane jako wersja ujednolicona³.

Nadrzędnym celem Agencji jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pomoc w osiągnięciu istotnej i wymiernej poprawy stanu środowiska w Europie poprzez dostarczanie ośrodkom decyzyjnym i społeczeństwu aktualnych, odpowiednich do potrzeb i wiarygodnych informacji o środowisku. Art. 2 ww. Rozporządzenia PE i Rady określa zadania Agencji, do których należy między innymi:

- koordynacja działań Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) w celu gromadzenia, analizy, oceny i zarządzania danymi oraz informacją

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 120 z dnia 11 maja 1990 r., str. 1-6, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 1, str. 396-401)

² Rozporządzeniem Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 117 z dnia 5 maja 1999 r., str. 1-4; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 4, str. 143) oraz Rozporządzeniem (WE) nr 1641/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. UE L 245 z dnia 29 września 2003 r., str. 1-3; Polskie wydanie specjalne Rozdział 15, Tom 07 P. 611 – 613)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska – wersja ujednolicona (Dz. Urz. UE L 126/13 z dnia 21 maja 2009 r.)

we współpracy z agendami UE, krajami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi;

- dostarczanie Wspólnocie i krajom członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do planowania i wdrażania właściwej i skutecznej polityki w zakresie środowiska; w szczególności dostarczanie Komisji Europejskiej informacji potrzebnych do realizacji jej zadań obejmujących identyfikowanie, przygotowanie i ocenę środków oraz aktów prawnych w dziedzinie środowiska;
- pomoc w monitorowaniu działań na rzecz środowiska poprzez odpowiednie wspieranie zadań dotyczących raportowania;
- rejestrowanie, zestawianie i ocena danych o stanie środowiska, sporządzanie specjalistycznych sprawozdań na temat jakości, wrażliwości i presji na środowisko na terytorium Wspólnoty, zapewnienie jednolitych kryteriów oceny danych o środowisku, które to kryteria mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie oraz dalsze rozwijanie referencyjnego ośrodka informacji o środowisku;
- upowszechnianie wiarygodnych i porównywalnych informacji o środowisku wśród społeczeństwa, w szczególności za pomocą technologii teleinformatycznych.

1.2. Organizacja i budżet

Europejska Agencja Środowiska zrzesza 32 państwa członkowskie. W ich skład wchodzi 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria i Turcja. Status państw współpracujących mają kraje bałkańskie: Albania, Bośnia i Hercegowina, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Chorwacja, Czarnogóra i Serbia.

Agencją kieruje Dyrektor Wykonawczy, którego funkcję, siódmy rok z rzędu, pełni, obecnie w ramach drugiej kadencji, prof. Jacqueline McGlade. Za wdrażanie programów oraz codzienne funkcjonowanie Agencji Dyrektor Wykonawczy odpowiada przed organem decyzyjnym EEA – Zarządem, w którego skład wchodzi po 1 przedstawicielu każdego kraju członkowskiego, a także 2 reprezentantów Komisji Europejskiej i 2 przedstawicieli środowiska naukowego, wyznaczonych przez Parlament Europejski (PE). Zarząd Agencji spotyka się 3 razy w roku, a do jego zadań należy m.in. zatwierdzanie wieloletniego i rocznych planów pracy oraz budżetu EEA. Funkcję przewodniczącego Zarządu kontynuuje dr Karsten Sach z niemieckiego ministerstwa ds. środowiska, a funkcję jednego z wiceprzewodniczących Zarządu dr inż. Andrzej Jagusiewicz – Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Przewodniczący i wszyscy wiceprzewodniczący Zarządu wraz z reprezentantem KE oraz przedstawicielem wyznaczonym przez PE tworzą tzw. Biuro w strukturze Agencji, które przygotowuje posiedzenia Zarządu, spotkania robocze z Komisją i Parlamentem Europejskim, a także podejmuje decyzje w okresie pomiędzy posiedzeniami Zarządu.

Ciało doradcze Agencji stanowi Komitet Naukowy, któremu drugi rok przewodniczy dr Detlef Sprinz z instytutu ds. badań nad klimatem w Poczdamie. Rolę przedstawiciela Polski kontynuuje prof. Tomasz Żylicz z Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Według danych na koniec grudnia 2009 r. Europejska Agencja Środowiska zatrudniała 177 osób, w tym ekspertów krajowych oddelegowanych na kontrakty z macierzystych jednostek w krajach członkowskich. Wśród pracowników Agencji 4 osoby były narodowości polskiej, w tym 3 miały status agentów kontraktowych. W 2009 r. Agencja finalizowała ogłoszony pod koniec 2008 r. kolejny nabór na ekspertów krajowych. Również w 2009 r. Agencja zmieniła swoją strukturę organizacyjną, powołując nowe zespoły tematyczne. Obecna

struktura obejmuje 8 zespołów programowych, złożonych z grup problemowych, oraz dział administracyjny. Umożliwia także elastyczne tworzenie horyzontalnych zespołów zadaniowych.

Wypełnianie przez Europejską Agencję Środowiska jej misji możliwe jest jedynie przy ścisłej współpracy z krajami członkowskimi. Współpraca ta realizowana jest w oparciu o Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) – partnerską sieć instytucji krajowych odpowiedzialnych za informację o środowisku i współpracujących z tymi instytucjami ekspertów, której zadaniem jest zapewnienie przepływu danych, informacji i wiedzy pomiędzy krajami członkowskimi i Agencją oraz wewnątrz kraju – w ramach krajowych struktur EIONET.

Elementami tej sieci są:

na poziomie europejskim:

- Europejska Agencja Środowiska,
- 5 Europejskich Centrów Tematycznych – ETC (*European Topic Centres*) – konsorcjów specjalizujących się w określonej tematyce: powietrze i klimat, różnorodność biologiczna, użytkowanie ziemi i informacja przestrzenna, woda, zrównoważona konsumpcja i produkcja, wyłanianych w drodze konkursu i działających na podstawie 4-letnich kontraktów zawieranych z EEA⁴;

na poziomie krajowym

- Krajowe Punkty Kontaktowe – KPK (NFP – *National Focal Points*) koordynujące działania na poziomie kraju i jednocześnie odpowiedzialne za kontakty z Agencją;
- Krajowe Centra Referencyjne – NRC (*National Reference Centres*) – jednostki merytoryczne odpowiedzialne za realizację określonych zagadnień w ramach bloków tematycznych.

W drugiej połowie 2009 r. Zarząd EEA zatwierdził nową strukturę EIONET. Proces rewizji rozpoczął się w 2008 r. Prowadzony przez specjalnie powołany zespół, złożony m.in. z wybranych NFP, obejmował szereg konsultacji w ramach EIONET. Nowa struktura obejmuje 27 Krajowych Centrów Referencyjnych, w tym 3 bez sprecyzowanego obecnie profilu, który zostanie ustalony w terminie późniejszym. Większość wcześniej funkcjonujących NRC został zachowana, jednakże zaktualizowano ich profile.

Budżet Agencji w 2009 r. wyniósł blisko 40 mln euro. Część budżetu pochłaniają koszty operacyjne – w większości wydatki na ekspertyzy zewnętrzne, w tym koszty funkcjonowania Europejskich Centrów Tematycznych. Część środków wraca do krajów współpracujących z Agencją poprzez kontrakty zawierane z ekspertami krajowymi bezpośrednio lub poprzez ETC oraz w formie refinansowania kosztów udziału krajowych przedstawicieli w spotkaniach EIONET (na ogólnych zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej).

⁴ Z dniem 1.01.2009 r. rozpoczęły działalność nowe ETC: ds. różnorodności biologicznej – konsorcjum prowadzone przez Muzeum Narodowe Historii Naturalnej w Paryżu oraz ds. zrównoważonej konsumpcji i produkcji – konsorcjum prowadzone przez Instytut ds. Zasobów w Kopenhadze. W związku z nową Strategią EEA na lata 2009-13 Zarząd EEA odnowił ustanowienie ETC w pozostałych zakresach tematycznych na lata 2009-2010. Funkcje te kontynuują: ETC ds. powietrza i zmian klimatu – konsorcjum prowadzone przez Holenderską Agencję ds. Ocen Środowiskowych; ETC ds. użytkowania ziemi i informacji przestrzennej – konsorcjum prowadzone przez Autonomiczny Uniwersytet w Barcelonie; ETC ds. wód – konsorcjum prowadzone przez Czeską Agencję Informacji o Środowisku. Na początku 2010 r. EEA ogłosiła nabór wniosków na cztery nowe ETC na lata 2011-2013 – centra z następujących zakresów tematycznych: powietrze, klimat, wody, analizy przestrzenne.

Ponieważ Europejska Agencja Środowiska, równolegle ze wszystkimi swoimi działaniami, wiele uwagi poświęca realizacji zasad systemu ekologicznego zarządzania w samej Agencji, zarejestrowanego w Systemie Ekozarządzania i Audytu EMAS, od 2009 r. sprawozdanie z podjętych z tego zakresu działań stanowi element rocznego raportu z działalności Agencji.

2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2009

Rok 2009 był pierwszym rokiem obowiązywania nowej pięcioletniej Strategii EEA, przyjętej przez Zarząd 26 listopada 2008 r. Strategia EEA na lata 2009-13, stanowiąca równocześnie kilkuletni program pracy, za podstawowe obszary działań uznaje:

- wsparcie w zakresie zapewnienia potrzeb informacyjnych określonych w prawie wspólnotowym i międzynarodowym, przy zapewnieniu stałego dostępu do danych najwyższej jakości,
- zapewnienie ocen środowiskowych oraz ocen skuteczności polityk i strategii w możliwie najszybszym czasie,
- poprawę koordynacji i rozpowszechniania danych i informacji o środowisku na poziomie europejskim.

Dokument do najważniejszych tematów zalicza:

- tematy środowiskowe: jakość powietrza, emisja zanieczyszczeń do powietrza, różnorodność biologiczna, emisje gazów cieplarnianych, wody śródlądowe, środowisko morskie,
- tematy przekrojowe: oddziaływanie zmian klimatu, podatność na zagrożenia i sposoby adaptacji, ekosystemy, środowisko a zdrowie, gospodarka morską, zrównoważona konsumpcja i produkcja oraz odpady, użytkowanie ziemi, rolnictwo i leśnictwo, energetyka, transport,
- zintegrowane oceny środowiskowe, obejmujące m.in. wsparcie procesów decyzyjnych, kwestie gospodarcze i planowanie strategiczne,
- usługi informacyjne i komunikację społeczną, w tym rozwój Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS.

Europejska Agencja Środowiska zapewnia zintegrowane analizy i oceny problemów środowiskowych w kontekście integracji sektorowej i zrównoważonego rozwoju, prezentuje ewaluacje działań wprowadzanych w związku z wdrażaniem poszczególnych dyrektyw, opracowuje raporty, poradniki i wytyczne, prowadzi bazy danych oraz oferuje wyspecjalizowane usługi informatyczne. Mając na uwadze założenia nowej Strategii, Agencja uznała, iż w nadchodzących latach kluczowe będzie odkrycie nowych dróg w zakresie: interpretacji informacji o środowisku, ich wykorzystania oraz identyfikacji wyłaniających się problemów związanych z ochroną środowiska. Ponadto wskazała także na zastosowanie nowych sposobów pracy, wykorzystujących zarówno najnowsze zdobycze technologiczne, jak i obserwacje zwykłych obywateli, którzy związani ze środowiskiem w którym żyją, są nieocenionym źródłem informacji, szczególnie o zachodzących w ich otoczeniu zmianach. Realizacja zadań przez Agencję opiera się na ścisłej współpracy z krajami członkowskimi poprzez Krajowe Punkty Kontaktowe w ramach sieci EIONET. W dalszych podrozdziałach przedstawiono najważniejsze działania i produkty Agencji w 2009 r. Pełny wykaz działań można znaleźć w dostępnym m.in. poprzez stronę EEA rocznym sprawozdaniu Agencji, gdzie prezentowany jest w układzie tematycznym odpowiadającym priorytetom Strategii.

2.1. Realizacja SEIS, GMES i INSPIRE

Niezależnie od spowolnienia procesu legislacyjnego w sprawie Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS (*Shared Environmental Information System*), jego założenia Agencja zaczęła promować jako fundament swoich działań i przesłanie, które powinno towarzyszyć podejmowanym inicjatywom. Celem SEIS jest zapewnienie ogólnie dostępnej, rzetelnej informacji, niezbędnej do rozwoju i realizacji polityki w zakresie ochrony środowiska, przy jednoczesnym znacznym zmniejszeniu, względem instytucji wspólnotowych i krajowych, obciążeń związanych z monitoringiem i sprawozdawczością, w tym poprzez zapewnienie nowoczesnej, interoperacyjnej infrastruktury przestrzennej do gromadzenia i przekazywania danych, z uwzględnieniem wymagań Dyrektywy o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej w Europie – INSPIRE oraz inicjatywy Globalnego Monitoringu dla Środowiska i Bezpieczeństwa – GMES. Jedną z najważniejszych zasad jest przyjęcie, iż informacja powinna być dostępna jak najbliżej źródła, a przekazana raz, wykorzystana do wielu celów.

W ramach Porozumienia tzw. Grupy Czterech (Dyrektoriat Generalny ds. Środowiska, Eurostat, Europejska Agencja Środowiska, Wspólne Centrum Badawcze – JRC) EEA kontynuowała rozwój usług powierzonych jej Centrów Danych (*Environmental Data Centres*) dotyczących powietrza, klimatu, wód, bioróżnorodności i użytkowania ziemi. W 2009 r. EEA kontynuowała także tzw. *SEIS Country Visits*, czyli wizyty w krajach członkowskich, poświęcone identyfikacji możliwości i ocenie gotowości poszczególnych państw do wdrażania SEIS.

W 2009 r. rozpoczęto prace nad projektem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego programu obserwacji Ziemi (GMES) i jego początkowych operacji (lata 2011-13). Agencja istotnie włączała się w przygotowanie do uruchomienia fazy operacyjnej GMES, m.in. poprzez udział w tzw. Grupach Wdrażania oraz zapewnienie wsparcia eksperckiego z zakresu usług monitoringu powierzchni lądowej. Po wielomiesięcznych przygotowaniach, w grudniu 2009 r. Europejska Agencja Środowiska podpisała, w ramach Akcji Koordynacyjnej z Siódmego Programu Ramowego, kontrakt z Komisją Europejską na kwotę 3 mln euro celem koordynacji przepływów danych in-situ GMES w nadchodzących 3 latach. W uzgodnieniu z KE, dla wsparcia pracowników EEA, uruchomiła także nabór do nowego międzynarodowego zespołu ekspertów, którego celem ma być m.in. identyfikacja źródeł informacji dla GMES w krajach członkowskich oraz tworzenie trwałego mechanizmu zapewnienia danych in-situ.

2.2. Usługi i dane EEA

Wszystkie wyniki działalności Europejskiej Agencji Środowiska są udostępniane poprzez serwis internetowy: <http://www.eea.europa.eu>. Informacje, dane i usługi Agencja oferuje także poprzez stronę EIONET <http://www.eionet.europa.eu> oraz portal EnviroWindows <http://ew.eea.europa.eu>. Na potrzeby sieci EIONET prowadzi informatyczny system CIRCA.

W 2009 r. średnia miesięczna liczba wejść na stronę Europejskiej Agencji Środowiska wynosiła 220 tysięcy i była o 60 tysięcy wyższa niż roku w poprzednim, gwarantując serwisowi EEA miejsce w pierwszej trójce najczęściej odwiedzanych stron agend UE. W 2009 r. liczba pobrań danych z serwisów EEA wzrosła o 20% względem roku 2008. Od 2009 r. EEA udostępnia bezpłatnie wiele map w formacie WMS.

Agencja kontynuowała także prace nad modernizacją Reportnetu – narzędzia EEA, stanowiącego zestaw różnych aplikacji dla realizacji sprawozdawczości międzynarodowej, obejmujący m.in. Centralne Repozytorium Danych, w którym upoważnione osoby (najczęściej KPK) umieszczają krajowe sprawozdania, raporty oraz dane w ramach

priorytetowego strumienia danych. Szczególną uwagę zwracano na rozwój Rejestru Zawartości (CR) z uwzględnieniem możliwości konwersji danych, ulepszenie modułu kontroli jakości oraz rozbudowę Bazy Obowiązków Sprawozdawczych (ROD).

W 2009 r. sukcesywnie aktualizowano Bazowy Zestaw Wskaźników (CSI – *Core Set of Indicators*) – jeden z najważniejszych produktów Agencji. CSI, zawierający 37 wskaźników, obejmuje 5 tematów (powietrze i klimat, odpady, woda, bioróżnorodność, powierzchnia Ziemi) oraz 4 sektory (rolnictwo, transport, energetyka, rybołówstwo). W portalu Agencji funkcjonuje system informatyczny do obsługi CSI (IMS – *Indicator Management System*) połączony z systemem zasilania danymi: <http://themes.eea.europa.eu/IMS/CSI>. Do systemu IMS włączono wskaźniki ze wspólnego raportu EEA, JRC i WHO, z 2008 r., nt. klimatu

Dane przekazywane przez kraje w ramach priorytetowych strumieni danych (PDF) były weryfikowane i przetwarzane, z udziałem Europejskich Centrów Tematycznych, celem wykorzystania w publikacjach i usługach EEA. Rok 2009 był pierwszym pełnym rokiem, w którym Reportnet stał się formalnym narzędziem do przekazywania przez państwa także danych dotyczących hałasu zgodnie z Dyrektywą Hałasową 2002/49/WE. W październiku 2009 r. zaprezentowano pierwszą, pan-europejską, przygotowaną w oparciu o sporządzone mapy akustyczne, bazę danych o hałasie NOISE – *Noise Observation and Information Service for Europe* <http://noise.eionet.europa.eu>. W 2009 r. Agencja udostępniła także nowe wersje baz danych: Airbase, bazy dot. gazów cieplarnianych, Waterbase, CDDA (obszary chronione).

W listopadzie 2009 r. pod adresem <http://prtr.ec.europa.eu> uruchomiono nową stronę Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, który zastąpił dotychczasowy rejestr EPER. Przekazane przez kraje członkowskie dane z zakresu emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, przeanalizowane w opublikowanych raportach z realizacji Dyrektywy NEC oraz Konwencji LRTAP, zostały także udostępnione poprzez przeglądarkę danych pod adresem <http://dataservice.eea.europa.eu/PivotApp/pivot.aspx?pivotid=468>.

Dane z zakresu emisji gazów cieplarnianych Agencja przekazała do UNFCCC, wykorzystując nowy portal przekazu, a następnie koordynowała stanowisko UE w ramach przeglądu ww. bazy. Przeglądarkę danych GHG wzbogacono o nowe dane emisyjne. W 2009 r. po raz pierwszy EEA opublikowała szacunki całkowitych emisji GHG zaledwie kilka miesięcy po roku sprawozdawczym. Oprócz wydania corocznego raportu z zakresu emisji GHG Agencja, pod adresem <http://dataservice.eea.europa.eu/PivotApp/pivot.aspx?pivotid=473>, uruchomiła przeglądarkę danych dla Wspólnego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. Platformę *Eye on Earth* wykorzystano do rozbudowy aplikacji *Bend the Trend*, wspierającej społeczny ruch na rzecz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych poprzez zmianę stylu życia. Europejskie Centrum Tematyczne ds. Powietrza i Zmian Klimatu przygotowało nową wersję oprogramowania COPERT dla oceny emisji ze środków transportu w krajach członkowskich. W 2009 r. EEA prowadziła konsultacje prototypu bazy emisji ze środków transportu GSEI (*Geographically Specific Transport Emission Inventory*). Szczególnie interesujące były także analizy związane z szerszym zastosowaniem pojazdów elektrycznych.

Pod adresem <http://www.eea.europa.eu/maps/ozone/map> Agencja udostępnia serwis Ozoneweb informujący o stężeniu ozonu troposferycznego w Europie. Na koniec 2009 r. dane o ozonie w czasie prawie rzeczywistym dostarczane były ze wszystkich krajów, z wyjątkiem Rumunii, która dołączyła w 2010 r. W 2009 r. zaktualizowano przeglądarkę PM10 Google Earth Viewer. Dane o pyłe PM10 przekazywało ponad 800 stacji z 18 krajów. W ramach portalu Eye on Earth do aplikacji Waterwatch dodano w listopadzie Airwatch, dzięki czemu portal łączy dane o jakości wód kąpielowych oraz powietrza z ocenami zwykłych obywateli.

W 2009 r. kontynuowano prace nad modelowaniem jakości powietrza w ramach sieci Fairmode.

W ramach GMES Agencja uczestniczyła w pracach Grupy Wdrażania usługi Atmosfera, została także członkiem rady doradczej użytkowników projektu MACC (*Monitoring Atmospheric Composition and Climate*). Kontynuowała także prace nad identyfikacją potrzeb użytkowników w zakresie potencjalnej usługi dot. zagadnień związanych z klimatem w ramach GMES.

W zakresie tematyki związanej z wodami Agencja kontynuowała prace nad analizą niedoborów wody w Europie, powiązań ze zmiennością klimatu oraz ustalania cen za wodę. Prowadziła oceny stanu wód kąpielowych, umożliwiając obywatelom dostęp on-line poprzez interaktywną mapę do danych dla ponad 20 tysięcy nadmorskich plaż i kąpielisk słodkowodnych. Dalej rozbudowywano system informacji o wodach w Europie WISE (<http://water.europa.eu>), rozszerzając architekturę systemu dla przyjęcia danych ze wszystkich Dyrektyw związanych z wodami, także E-PRTR. Kontynuowano prace związane z dobrowolnym przekazywaniem przez kraje danych o zasobach wodnych, ich jakości, emisji do wód i danych biologicznych. Agencja zacieśniła współpracę z Eurostatem w zakresie danych przekazywanych we wspólnym kwestionariuszu Eurostatu i OECD.

EEA podjęła się aktywnej roli we wspieraniu wdrażania Ramowej Dyrektywy ws. Strategii Morskiej (MSFD), ułatwiając organizację przepływów danych między KE a państwami członkowskimi w ramach Dyrektywy oraz obowiązków raportowych modułu morskiego w WISE. Utworzono nowe mapy dla chlorofilu-a i substancji odżywczych. W ramach GMES Agencja uczestniczyła w przygotowaniu i uruchomieniu projektu MyOcean. Do nowych działań zaliczyć należy m.in. plany rozwoju sieci EMODNET oraz przygotowania Atlasu Mórz (*Atlas of the Seas*).

Agencja w ramach projektu SEBI 2010 kontynuowała prace nad zestawem 26 wskaźników dla oceny zmian bioróżnorodności w Europie, angażując w projekt ponad 120 ekspertów z całej Europy. Wyniki projektu, wskazujące, iż wyznaczony na 2010 r. cel powstrzymania utraty bioróżnorodności nie zostanie osiągnięty, były istotnym wkładem dla oceny Planu Działań na rzecz Bioróżnorodności. EEA we współpracy z ETC ds. Bioróżnorodności podjęła prace nad analizą najbardziej wrażliwych typów siedlisk i gatunków, chronionych Dyrektywą Siedliskową. Po raz pierwszy w Europie podjęto się analizy na taką skalę (25 krajów i 11 regionów biogeograficznych). Zespół koordynujący SEBI rozpoczął także działania dla procesu *Beyond 2010*. Kontynuowano również badania nad gatunkami inwazyjnymi i systemami wczesnego ostrzegania. Z uwagi na ustanowienie roku 2010 Międzynarodowym Rokiem Różnorodności Biologicznej, Agencja w 2009 r. przygotowywała własną strategię komunikacyjną w zakresie bioróżnorodności, zawierającą m.in. projekt tzw. 10 przesłań na 2010 r. Krótkie informacje dotyczące różnych aspektów zachowania bioróżnorodności publikowane są co miesiąc – docelowo do października 2010 r., kiedy zaplanowano w Japonii Konferencję Stron Konwencji o Różnorodności Biologicznej. W 2009 r. rozpoczęto także dyskusje nad stworzeniem Systemu Informacji o Bioróżnorodności w Europie – BISE, mając na uwadze usługi portali EUNIS (*European Nature Information System*) i mechanizmu EC BCHM (*Biodiversity Clearing House Mechanism*). Wiele uwagi poświęcono także rozwojowi monitoringu lasów, również ze względu na przypadający w 2011 r. Międzynarodowy Rok Lasów.

We współpracy z Dyrektoriatem Generalnym ds. Rolnictwa, Eurostatem i JRC Agencja prowadziła prace nad wskaźnikami rolno-środowiskowymi. W 2009 r. dokonała także m.in. analizy wpływu subsydiów w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na cenne przyrodniczo obszary rolne. Dane projektu Corine Land Cover 2006 (baza danych o pokryciu terenu

/ użytkowaniu ziemi w Europie) zostały zharmonizowane i przetworzone. W wyniku tego udało się m.in. stworzyć mapę nieprzepuszczalności gruntów dla obszarów miejskich. Równocześnie powstała referencyjna warstwa sieci hydrologicznej do wykorzystania m.in. w analizach użytkowania ziemi, rozwoju systemu WISE, ocen ekosystemów.

Platformę *Eye on Earth* wykorzystano do nowego projektu: atlasu zmian w środowisku w Europie (*The Environmental Atlas of Europe: European Atlas of Environmental Change and Community Action*), przygotowanego we współpracy z ONZ (UNEP) i ESA, uwypuklającego działania konkretnych społeczności w odpowiedzi na zachodzące w ich otoczeniu zmiany (<http://www.environmentalatlant.net>).

W 2009 r. Europejska Agencja Środowiska kontynuowała działania w ramach inicjatyw związanych z tzw. zieloną gospodarką i rachunkami środowiskowymi, z uwzględnieniem m.in. inicjatyw TEEB (Ekonomia Ekosystemów i Bioróżnorodności), *UNEP Global Green New Deal*, „Wyjść poza PKB” Komisji Europejskiej. Zagadnienia te były m.in. przedmiotem obrad wspólnego seminarium Zarządu EEA i Sieci Szeferów Urzędów Statystycznych i Agencji Środowiska ds. rachunków i statystyki środowiskowej (DIMESA). Agencja kontynuowała także prace nad oceną ekosystemową dla Europy – EURECA 2012. Pod adresem <http://eureca.ew.eea.europa.eu> uruchomiono dedykowaną projektowi stronę. W zakresie zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) EEA przygotowała propozycje wskaźników monitorujących postęp w tej tematyce. Prowadzono także prace nad formularzami krajowymi dla raportowania danych (*country fact sheets*), a także analizy na potrzeby m.in. Międzynarodowego Panelu ds. Zrównoważonego Zarządzania Zasobami. Odnośnie wdrażania zrewidowanej Ramowej Dyrektywy ds. Odpadów EEA przygotowała m.in. ocenę efektywności ograniczania ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania poprzez składowanie i analizę transgranicznego przemieszczania odpadów. Kontynuowano także prace nad wskaźnikami z zakresu energetyki, wiele uwagi poświęcając w analizach źródłom energii odnawialnej.

Agencja kontynuowała także prace nad analizami z zakresu relacji między środowiskiem i zdrowiem, m.in. zbierając dane na potrzeby przygotowywanego na 2010 r., wspólnie z JRC, raportu i wzmacniając swoją aktywność w tej dziedzinie poprzez zorganizowanie pierwszych warsztatów dla NRC ds. tej tematyki.

Istotnym elementem działań EEA były prace nad tzw. scenariuszami i ocenami prognostycznymi, co również zostało potwierdzone poprzez ustanowienie nowego NRC w tej tematyce.

2.3. SOER 2010 i inne raporty EEA

Jednym z najważniejszych zadań realizowanych w 2009 r. oraz w pierwszej połowie 2010 r. były prace nad raportem o stanie środowiska w Europie (SOER 2010), obejmujące zarówno prace metodyczne, uruchomione w 2008 r. oraz przygotowanie treści raportu, które trwa do dziś.

Raport o stanie środowiska w Europie jest flagowym raportem Agencji, do przygotowania którego Agencja jest zobowiązana regularnie co 5 lat, na mocy Rozporządzenia 401/2009 w sprawie utworzenia EEA i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska. Po raz pierwszy raport zostanie przygotowany w nowym formacie, z większym zaangażowaniem krajów członkowskich. W konsultacji z państwami członkowskimi uzgodniono, iż raport będzie produktem internetowym, natomiast w formie drukowanej zostanie przygotowana synteza dla decydentów, która zostanie przetłumaczona na języki narodowe krajów członkowskich Agencji. Przyjęte rozwiązanie ma celu realizację założeń SEIS i jest nastawione na maksymalne wykorzystanie zasobów informacyjnych o stanie środowiska

dostępnych w sieci. Agencja zachęcała Państwa członkowskie do przygotowania raportu w formie bazodanowej, przedstawiając nową koncepcję o nazwie SENSE – *Shared European National State of the Environment*, zakładającą wykorzystanie standardu RDF – *Resource Description Framework*, rozwiniętego przez konsorcjum World Wide Web (W3C).

Raport SOER 2010 składa się z trzech części: część A – strategiczna, zintegrowana ocena środowiska w powiązaniu z procesami społeczno-gospodarczymi w kontekście globalnym; część B – ocena stanu środowiska, trendów oraz prognozy zmian obejmujące główne problemy środowiskowe w Europie z wykorzystaniem wskaźników CSI; oraz część C – prezentacja problemów środowiskowych z perspektywy krajowej. Do najważniejszych działań Agencji w ramach prac nad SOER 2010 w 2009 r. zaliczyć należy:

- opracowanie przez EEA wytycznych stanowiących podstawę dla przygotowania poszczególnych części raportu, w uzgodnieniu z Zarządem i krajowymi punktami kontaktowymi, którym przedkładano projekty do konsultacji;
- uruchomienie portalu internetowego <http://soer2010.ew.eea.europa.eu>, umożliwiającego wymianę plików pomiędzy wszystkimi ekspertami uczestniczącymi w tworzeniu raportu, w tym członkami EIONET, a także konsultacje wybranych elementów;
- prace przygotowawcze związane z powołaniem zespołu ekspertów do części A
- opracowanie części B i przeprowadzenie pierwszej rundy konsultacji (II rundę uruchomiono w II kwartale 2010 r.);
- zapewnienie wsparcia eksperckiego celem opiniowania przekazywanych przez kraje wkładów do części C;
- przygotowanie (w tym konsultacje) zarysu Syntezy czyli streszczenia do publikacji w formie drukowanej (konsultacje treści Syntezy uruchomiono w II kwartale 2010 r.);
- prace nad ustaleniem strategii komunikacji i promocji;
- regularne informowanie o postępach w pracach nad raportem m.in. na spotkaniach NFP i Zarządu.

W 2009 r. Agencja opublikowała ogółem 35 raportów i sprawozdań, w tym m.in.:

- *Analiza przestrzenna jakości powietrza w Europie*
- *Ocena stężenia ozonu przyziemnego w krajach członkowskich EEA*
- *Przewodnik inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń do powietrza EMEP/EEA 2009*
- *Zmiany klimatu regionalnego a sposoby adaptacji – Alpy przed wyzwaniem zmian zasobów wodnych*
- *Zasoby wodne w Europie – stawić czoła niedoborom wody i suszom*
- *Jakość wód kąpielowych w sezonie 2008*
- *W kierunku osiągnięcia celu zachowania bioróżnorodności w 2010 r.*
- *Ograniczanie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie – Skuteczność polityki zarządzania odpadami w UE*
- *Potencjał energetyki wiatrowej – nabrzeżnej i poza lądem*
- *Transport na rozdrożu. TERM 2008: wskaźniki obrazujące transport i środowisko w UE*

- *Zapewnienie jakości życia w europejskich miastach*
- *Spójność terytorialna – analiza związanych ze środowiskiem aspektów Polityki Spójności w wybranych krajach*

Na początku 2009 r. opublikowano przeglądowy raport *Sygnaty 2009*, obejmujący kluczowe kwestie dotyczące środowiska w Europie – serię tę wznowiono po kilkuletniej przerwie, kolejny raport ukazał się w I kwartale 2010 r.

Agencja zakłada, że jej raporty, w szczególności SOER 2010, będą stanowiły wkład w procesy związane z ocenami środowiska: Astana (w ramach procesu „Środowisko dla Europy”) i GEO-5 (realizowany przez Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych UNEP).

2.4. Inne działania EEA

Oprócz organizacji spotkań NFP (trzech w roku 2009 r.) i warsztatów EIONET dla poszczególnych NRC (szesnastu w roku 2009), Europejska Agencja Środowiska współorganizowała lub aktywnie uczestniczyła w szeregu międzynarodowych konferencji, obradach różnych grup roboczych i komitetów. W swoich opracowaniach i usługach Agencja wiele uwagi poświęcała zagadnieniom zmian klimatu, co związane było także z Konferencją Stron Konwencji Klimatycznej COP15 w Kopenhadze w grudniu 2009 r. Przygotowania do tego wydarzenia zdominowały program pracy Agencji szczególnie pod koniec roku, a towarzyszyły im liczne spotkania i warsztaty z udziałem przedstawicieli EEA, a także intensywne działania promocyjne.

W 2009 r. Agencja angażowała się w wiele inicjatyw na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, zapewniała wsparcie eksperckie w wielu projektach, podejmowała m.in. działania w ramach Programu Środowiskowego Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), współpracowała z poszczególnymi Dyrektoriatami Generalnymi KE, Eurostatem, Wspólnym Centrum Badawczym (JRC), Europejską Komisją Ekonomiczną ONZ oraz licznymi organizacjami międzynarodowymi. W związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego oraz ustanowieniem nowych Komisarzy rok 2009 był dla EEA szczególnie ważny w utrzymaniu i rozwoju współpracy z instytucjami UE. Agencja angażowała się także w inicjatywy dotyczące obszarów poza Europą – np. Arktyki.

Agencja, obok Dyrektoriatu KE ds. Środowiska, Eurostatu i JRC, jest jednym z partnerów tzw. Grupy Czterech (Go4), której funkcjonowanie ma na celu usprawnienie sprawozdawczości środowiskowej na poziomie wspólnotowym. W związku z tym EEA kontynuowała uczestnictwo w pracach Sieci Szefów Urzędów Statystycznych i Agencji Środowiska ds. rachunków i statystyki środowiskowej (DIMESA). Struktura ta wiąże ze sobą dwie partnerskie sieci: Europejski System Statystyczny (ESS) oraz EIONET i ma na celu skoordynowanie programowania w zakresie statystyki środowiskowej.

Agencja kontynuowała prowadzenie sekretariatu nieformalnej sieci dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska – EPA, w której reprezentantem Polski jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. W 2009 r. odbyły się dwa spotkania sieci – w kwietniu w Locarno i we wrześniu w Dublinie. Agencja, we współpracy z krajami członkowskimi dokonała analizy zadań instytucji wchodzących w skład Sieci. Dedykowaną stronę <http://epanet.ew.eea.europa.eu> wzbogacono o nową usługę tłumaczenia publikowanych tekstów.

W swoich działaniach Europejska Agencja Środowiska wiele uwagi poświęcała działaniom edukacyjnym i promocyjnym, sięgając także po nietypowe środki przekazu – do najciekawszych przykładów zaliczyć można: udział EEA w obchodach Zielonego

Tygodnia w Brukseli, wsparcie w wyborze Zielonych Stolic Europy na lata 2010 i 2011, zorganizowanie wspinaczki francuskiego alpinisty po fasadach EEA i sąsiadującej ambasady francuskiej jako atrakcji inaugurującej wystawę o klimacie, udział w największym w Europie festiwalu muzyki w Roskilde, zorganizowanie dyskusji z ekspertami ONZ podczas pokazu filmu w Duńskim Instytucie Sztuki Filmowej, wykorzystywanie serwisów YouTube i Twitter jako narzędzia komunikacji i promocji.

3. Zadania realizowane w kraju

W roku 2009, podobnie jak w ubiegłych latach, współpraca z Europejską Agencją Środowiska na poziomie kraju obejmowała:

- organizację i koordynację krajowej struktury EIONET,
- przekazywanie danych w ramach priorytetowego strumienia danych i innych informacji na prośbę Agencji oraz udział w europejskich sieciach monitoringowych,
- udział w tworzeniu, weryfikację i opiniowanie raportów, opracowań, CSI i innych produktów Agencji,
- uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, a także posiedzeniach Biura EEA

Szczególnie istotnym zadaniem był udział w przygotowaniu raportu SOER 2010.

3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET

Rolę Krajowego Punktu Kontaktowego (NFP) ds. współpracy z Europejską Agencją Środowiska w ramach EIONET kontynuowała w 2009 roku Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Krajową strukturę EIONET tworzą obecnie, zgodnie z nową strukturą, 24 Krajowe Centra Referencyjne (NRC) ustanowione przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w porozumieniu z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi resortu środowiska i jednostkami spoza resortu. Krajowy Punkt Kontaktowy aktywnie uczestniczył w opiniowaniu projektów nowej struktury i profili poszczególnych NRC, włączając w proces konsultacji członków krajowej sieci EIONET, a następnie dokonał przeglądu i aktualizacji składu zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd nową strukturą.

Dane dotyczące struktury EIONET są na bieżąco aktualizowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy, a zmiany, zgodnie z wymaganiami Agencji, dokonywane są bezpośrednio na serwerze Agencji w EIONET Directory w serwisie CIRCA. W załączniku nr 2 przedstawiona została aktualna struktura EIONET PL.

W związku z ogłoszeniem pod koniec 2008 r. przez EEA naboru na ekspertów krajowych KPK uruchomił stosowne procedury w celu wyłonienia kandydatów. W wyniku rekrutacji, przeprowadzonej w 2009 r. przez EEA, jako ekspert krajowy na stanowisko ds. analiz rolno-środowiskowych w lutym 2010 r. został oddelegowany pracownik Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Krajowy Punkt Kontaktowy koordynuje realizację działań wynikających z planu pracy Agencji na poziomie kraju i odpowiada za kontakty z EEA. W realizacji zadań KPK wykorzystuje ulokowane w DMIŚ stanowisko pracy ds. współpracy z EEA. Do zadań koordynujących krajową strukturę EIONET PL należy zaliczyć m.in.:

- przekazywanie i rozsyłanie do odpowiednich NRC informacji o zadaniach merytorycznych, takich jak opiniowanie materiałów opracowanych przez Agencję,

aktualizacja baz danych EEA i weryfikacja wskaźników CSI oraz ustalanie sposobu i terminów ich realizacji,

- weryfikację realizacji ww. zadań pod kątem terminowości,
- przekazywanie danych oraz przygotowywanie i przesyłanie stanowisk i zbiorczych opinii do Agencji,
- ocenę poprawności językowej materiałów Agencji tłumaczonych na język polski,
- ustalanie składu uczestników spotkań EIONET zapewniającego właściwy poziom merytoryczny i potwierdzanie go do EEA przez Krajowy Punkt Kontaktowy (warunek konieczny ze względu na wymagania Agencji dotyczące zwrotu kosztów delegacji).

Do ww. listy należy dodać także koordynację prac nad przygotowaniem raportu SOER 2010. KPK w realizacji tego zadania wykorzystuje ulokowane w DMIŚ NRC ds. Stanu Środowiska (Raportów), któremu w 2009 r. powierzono rolę krajowego koordynatora części C (zgodnie z prośbą Agencji o wyznaczenie w każdym kraju osoby do pełnienia tej roli).

Koordynacja działań krajowej EIONET prowadzona jest w dużej części drogą elektroniczną, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Agencję.

Krajowy Punkt Kontaktowy włączył się w prace nad nowym portalem Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska – utworzono oddzielną zakładkę poświęconą współpracy z EEA. Na dedykowanej stronie internetowej <http://www.gios.gov.pl/artykuly/podkategoria/47/Europejska-Agencja-Srodowiska> użytkownicy mogą m.in. znaleźć najważniejsze informacje o Agencji i krajowej strukturze EIONET oraz aktualności z zakresu współpracy z EEA.

W kwietniu 2009 r. Krajowy Punkt Kontaktowy zorganizował spotkanie krajowej struktury EIONET, podczas którego omówiono priorytety nowej Strategii EEA, rozwój SEIS i GMES oraz wynikające z planu pracy Agencji zadania na 2009 r. w tym m.in. założenia przygotowania raportu o stanie środowiska w Europie SOER 2010. Kolejne spotkanie odbyło się na początku czerwca 2010 r. Omówiono strategiczne obszary działań EEA oraz najważniejsze zadania wynikające z Planu Pracy Agencji na rok 2011. Dokonano przeglądu wybranych zagadnień związanych ze współpracą z EEA tj. powołanie nowej struktury EIONET, przekazywanie danych do EEA, udział w pracach nad raportami Agencji, uczestnictwo w warsztatach EIONET oraz wizyty przedstawicieli EEA w Polsce, usługi EEA w tym najnowsze portale tematyczne Agencji, a także nowe strony GIOŚ, poświęcone współpracy z EEA. Omówiono przygotowanie raportu SOER 2010, wskazując także na kwestie promocji, poruszono również problematykę udziału w „ocenie ocen” (*Assessment of Assessments*). NRC ds. jakości powietrza (DMIŚ GIOŚ) oraz NRC ds. środowiska morskiego i przybrzeżnego (IMGW) przedstawiły krótkie prezentacje nt. swoich doświadczeń ze współpracy z EEA. Podczas spotkania silnie akcentowano konieczność wzmocnienia aktywności krajowych centrów referencyjnych oraz wykorzystywania przez nie produktów EEA.

Coroczne spotkania krajowej sieci są okazją do bezpośredniej wymiany doświadczeń między poszczególnymi krajowymi centrami referencyjnymi.

3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach pdf

Kraje członkowskie Agencji, w tym Polska, zobowiązane są do przekazywania danych o stanie środowiska w oparciu o zatwierdzany przez Zarząd (MB) dokument określający

tz. priorytetowe strumienie danych (*priority data flow* - pdf), obejmujące także regulacje UE, nakładające na kraje członkowskie obowiązek przekazywania niektórych danych (np. Decyzja 97/101/WE⁵ w sprawie przekazywania danych o stacjach i jakości powietrza tzw. EoI, Ramowa Dyrektywa Wodna). Poprzez realizację tych zadań kraje członkowskie wnoszą swój wkład w aktualizację baz danych Europejskiej Agencji Środowiska.

W 2009 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wykorzystując dane PMS⁵ lub opracowania wykonane przez inne właściwe komórki resortu, przekazał:

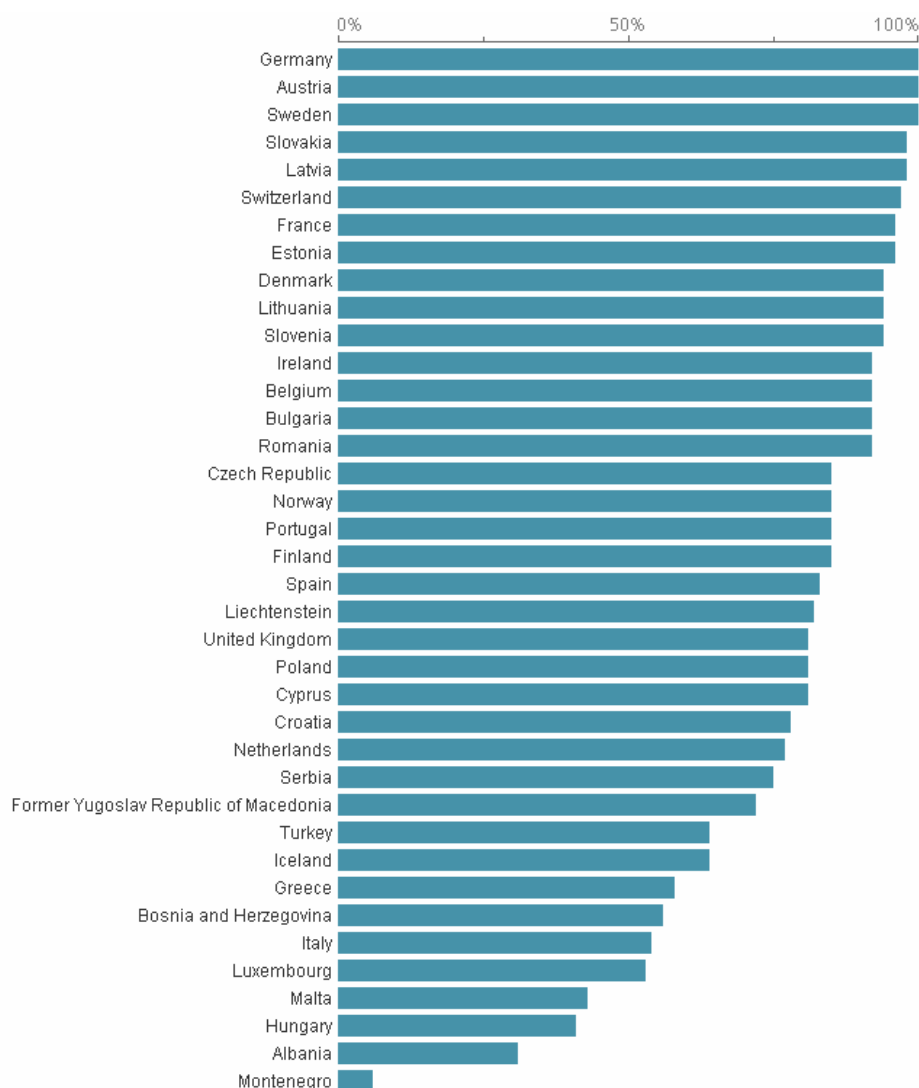
- w zakresie jakości powietrza:
 - dane za 2008 r. z 422 polskich stacji monitoringu powietrza reprezentujących największe polskie miasta, a także obszary wiejskie, zasilając w ten sposób AirBase;
 - wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2008 r., zgodnie z Decyzją 2004/461/WE
 - dane o przekroczeniach stężenia ozonu za okres kwiecień – wrzesień 2009 roku, aktualizowane miesięcznie;
 - dane o przekroczeniach stężenia ozonu w okresie letnim za 2009 rok, po zakończeniu sezonu;
- dane bilansowe o emisjach zanieczyszczeń do powietrza za rok 2006 i 2007 w formie, w jakiej przesyłane są do baz danych Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na duże odległości oraz za rok 2007 (w styczniu 2009 r.) i 2008 (w grudniu 2009 r.) według wymagań Dyrektywy NEC 2001/81/WE;
- dane bilansowe o emisjach gazów cieplarnianych za rok 2007, w formie, w jakiej przesyłane są według Decyzji 280/2004/WE oraz do baz danych Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu;
- w zakresie jakości wód – dane ze 136 stacji monitoringu rzek, 21 jezior reperowych za rok 2008, w ramach WISE-SoE;
- dane dotyczące jakości środowiska morskiego Bałtyku za 2008 r.
- dane dotyczące wybranych obszarów chronionych (baza częściowo zweryfikowana) na potrzeby CDDA

Wykaz informacji w ramach priorytetowych strumieni danych, powiązanie z obowiązkami sprawozdawczymi i listę jednostek odpowiedzialnych za przygotowanie danych zawiera załącznik nr 3.

Dane krajowe, objęte priorytetowym strumieniem danych, przekazywane są w określonych formatach i terminach poprzez umieszczenie ich przez KPK na serwerze Agencji w Centralnym Repozytorium Danych (CDR) pod adresem <http://cdr.eionet.europa.eu>. Zasoby baz danych Agencja upowszechnia poprzez Internet. Wywiązywanie się z przekazywania danych i informacji do CDR jest monitorowane i punktowane. Publikowany corocznie ranking krajów obejmuje okres sprawozdawczy od czerwca do maja następnego roku. W celach informacyjnych Agencja dokonała także oceny krajów pod kątem raportowania

⁵ Decyzja Rady 97/101/WE z dnia 27 stycznia 1997 r. ustanawiająca system wzajemnej wymiany informacji i danych pochodzących z sieci i poszczególnych stacji dokonujących pomiarów zanieczyszczeń otaczającego powietrza w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. WE L 35 z 5.02.1997, str. 14-22; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 3, str. 116)

danych o ozonie w czasie prawie rzeczywistym oraz emisji do wód; ocena ta jednak w tym roku jeszcze nie jest brana pod uwagę w tworzeniu rankingu krajów z wywiązywania się ze sprawozdawczości w ramach pdf.

Ranking krajów pod względem wypełnienia realizacji raportowania w ramach PDF do EEA w okresie czerwiec 2009 r. - maj 2010 r. (dane wstępne).

W okresie sprawozdawczym czerwiec 2009 r. – maj 2010 r. poprawiła się względem analogicznego okresu w latach 2008 – 2009 realizacja zadań w zakresie danych dotyczących powietrza atmosferycznego, m.in. dzięki przekazaniu przez Ministerstwo Środowiska danych NEC po raz pierwszy w historii raportowania we właściwych formatach i terminie. Dla tych danych, jak również w przypadku danych o stężeniu ozonu, danych o jakości powietrza według Decyzji 2004/461/WE i 97/101/KE oraz danych do Konwencji Klimatycznej Polska uzyskała w skali trzypunktowej najwyższe możliwe noty. Pogorszeniu uległa natomiast pozycja Polski w zakresie danych o gazach cieplarnianych zgodnie z Decyzją 280/2004/WE – z uwagi na spóźniony w styczniu 2010 r. przekaz danych (o pięć dni). W zakresie informacji o jakości wód – dla rzek, jezior i środowiska morskiego Polska uzyskała w skali

trzy punktowej maksymalną notę, poprawiając w ten sposób swoją ocenę. Pogorszeniu natomiast uległa pozycja Polski pod względem przekazu danych o wodach podziemnych, którego dokonano z kilkumiesięcznym opóźnieniem. W zakresie danych o emisjach do wód Polska nie włączyła się jeszcze w sprawozdawczość zaproponowaną przez EEA jako przyszły pdf.

Do przedstawionej przez EEA wstępnej oceny raportowania przez Polskę danych w ramach pdf, KPK zgłosił uwagi, które zostały przyjęte.

Zgodnie z ustanowionym kierunkiem działań Komisja Europejska powierza Europejskiej Agencji Środowiska kontrolę jakości raportów składanych przez kraje w ramach *compliance reporting* oraz dalsze przetwarzanie ww. danych dla przeprowadzania ocen stanu środowiska. W związku z powyższym na CDR Agencji umieszczane są również dane, nieobjęte priorytetowymi strumieniami danych – w 2009 r. KPK kontynuował umieszczanie na CDR danych związanych z realizacją postanowień Dyrektywy Hałasowej – 2002/49/WE.

W CDR umieszczono również sprawozdanie do Komisji Europejskiej w zakresie Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń E-PRTR (Departament Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ).

Krajowy Punkt Kontaktowy na bieżąco przekazywał Agencji uwagi techniczne związane z funkcjonowaniem Reportnetu, sygnalizując m.in. które elementy systemu dla CDR i implementowanych w nim nowych usługach kontroli jakości nie działają poprawnie.

Polska z sukcesem kontynuowała swój udział w projekcie Ozoneweb poprzez prowadzoną na bieżąco (*near real time*) transmisję danych o ozonie troposferycznym i pyłe PM10 ze stacji pomiarowych wojewódzkich inspektoratów.

W związku z przekazaniem do EEA pod koniec 2008 r. bazy danych o pokryciu terenu / użytkowaniu ziemi w Polsce, w ramach projektu CORINE Land Cover 2006, GIOŚ, pod adresem <http://clc.gios.gov.pl> uruchomił w maju 2009 r. w portalu GIOŚ tematyczną stronę internetową, na której użytkownicy mogą znaleźć informacje o projekcie i pobrać bezpłatnie dane CLC. Podczas obrad Komitetu Sterującego CLC, którego posiedzenie odbyło się w kwietniu 2009 r. w siedzibie Agencji w Kopenhadze, Polska obok Francji była stawiana za wzór, jako kraj, który mimo dużej powierzchni w bardzo krótkim czasie w porównaniu z innymi krajami z sukcesem zakończył projekt.

3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA, w tym SOER 2010

W 2009 r. Krajowy Punkt Kontaktowy kontynuował współpracę z Europejską Agencją Środowiska poprzez przygotowywanie i przekazywanie stanowisk i zbiorczych opinii względem projektów i produktów EEA, włączając w proces konsultacji krajową sieć EIONET. Większość projektów raportów oraz opracowań Agencji kierowana była do opiniowania. W sierpniu 2009 r. KPK zgłosił obszerne uwagi do Programu Pracy Agencji na rok 2010, co spotkało się z dużym uznaniem ze strony EEA. W ciągu roku przesyłał uwagi dotyczące poszczególnych raportów tematycznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, egzemplarze wszystkich otrzymanych z Agencji raportów dostępne są w bibliotece GIOŚ. Ponadto GIOŚ na swojej stronie internetowej przedstawia sygnałne informacje o wybranych raportach Agencji. Wydawnictwa EEA były również rozprowadzane podczas spotkań organizowanych przez KPK.

Aktywność odpowiednich NRC przejawiała się m.in. w przygotowaniu danych wymaganych w ramach pdf, w przekazaniu uwag do raportów dotyczących: inwentaryzacji emisji wg Konwencji LRTAP, wg Dyrektywy NEC, gazów cieplarnianych, emisji do powietrza jako presji w cyklu konsumpcji i produkcji, zagadnień związanych z transportem, w opiniowaniu wskaźników dot. bioróżnorodności (SEBI 2010) oraz energetyki (ENER), w przygotowaniu *Soil Country Analysis*, a także krajowego sprawozdania w zakresie odpadów. Na szczególne podkreślenie zasługuje udział wybranych NRC w przygotowaniu SOER 2010.

Część B raportu SOER 2010 została przygotowana przez Agencję w oparciu o opisowe historie (tzw. *storylines*) z zastosowaniem struktury pytań zgodnie z modelem DPSIR. Obejmuje ona następujące zagadnienia: zanieczyszczenie powietrza, różnorodność biologiczna, łagodzenie zmian klimatu, podatność na wpływ zmian klimatu oraz adaptacje, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, globalne i naukowe aspekty zmian klimatu, powierzchnia Ziemi, środowisko morskie i strefy przybrzeżnej oraz gospodarka morską, wykorzystanie zasobów i odpady, gleby, środowisko miejskie, niedobory wód, powódzie i susze oraz czynniki hydromorfologiczne. Część B podlegała dwukrotnym konsultacjom (IV kwartał 2009, II kwartał 2010), w które zaangażowani byli eksperci EIONET. Proces konsultacji prowadzony był poprzez dedykowany portal internetowy, który umożliwił przekazywanie uwag do poszczególnych akapitów rozdziałów oraz elementów graficznych. Oprócz ekspertów polskiej sieci EIONET w proces konsultacji włączono również instytuty naukowo-badawcze, niewchodzące w skład EIONET, oraz wybrane organizacje pozarządowe.

Przygotowanie części C raportu SOER 2010 pozostawało w gestii krajów członkowskich. Struktura oraz sposób przygotowania tej części została wypracowana w wyniku wielu dyskusji z krajami członkowskimi – w trakcie warsztatów i spotkań krajowych punktów kontaktowych i krajowych centrów referencyjnych ds. raportów o stanie środowiska, a także poprzez wymianę korespondencji elektronicznej. Efektem tych prac były wytyczne, które podlegały zaopiniowaniu przez krajowe punkty kontaktowe. Ostatecznie ustalono, że część C będzie złożona z trzech obszarów:

1. obszar *diversity*, stanowiące prezentację społecznych, politycznych, gospodarczych i środowiskowych uwarunkowań charakterystycznych dla danego kraju, które mają wpływ na stan środowiska i stopień oraz sposób rozwiązywania problemów środowiskowych.
2. obszar *commonality*, stanowiący analizę wybranych kwestii środowiskowych wraz z prezentacją stanu i sposobu rozwiązania problemu. Ostatecznie ustalono 6 tematów, stanowiących główne priorytety polityki ekologicznej, jednakowych dla wszystkich krajów członkowskich EEA: jakość powietrza, jakość wód, różnorodność biologiczna, powierzchnia ziemi, odpady i zmiany klimatu.
3. obszar *flexibility* prezentujący wybrane problemy, szczególnie istotne dla kraju lub grupy krajów (problemy regionalne).

Poszczególne elementy części C, podobnie jak w przypadku części B, zostały przygotowane z wykorzystaniem struktury pytań w oparciu o model DPSIR przy zachowaniu reżimu objętościowego, dla każdego z fragmentów tekstu. W przypadku Polski, części dotyczące jakości powietrza, różnorodności biologicznej, odpadów oraz powierzchni Ziemi z obszaru *commonality* zostały przygotowane przez wybranych ekspertów pełniących rolę krajowych centrów referencyjnych w sieci EIONET, natomiast część poświęcona zmianom klimatu i jakości wód, a także obszar *diversity* zostały powierzone ekspertom zewnętrznym. W zakresie obszaru *flexibility* Polska włączyła się w dwa tematy regionalne dotyczące

obszaru Morza Bałtyckiego oraz Karpat i uzgodniła ich treść z jednostkami – autorami, tj. Sekretariatem Konwencji Helsińskiej i Sekretariatem Konwencji Karpackiej.

W związku z tym, że synteza raportu SOER 2010, przeznaczona dla decydentów, będzie jedynym produktem drukowanym, istotnym elementem prac nad raportem były konsultacje jej zakresu i pełnej treści. Na spotkaniu Krajowych Punktów Kontaktowych w lutym 2010 r., podczas sesji poświęconej SOER 2010, Polska została wyróżniona jako jedyny kraj, który przekazał uwagi do zarysu Syntezy. Konsultacje pełnej treści Syntezy były przeprowadzone dwukrotnie w ramach EIONET.

GIOŚ wziął również udział w pracach nad koncepcją V Raportu Oceny, który będzie prezentowany na kolejnej konferencji ministrów środowiska w ramach procesu „Środowisko dla Europy” (przypadającej podczas prezydentury Polski w Radzie UE, Astana 2011 r.) z racji koordynacyjnej roli EEA w pracach nad tym raportem. Raport zostanie opracowany w postaci oceny ocen środowiskowych, dostępnych na poziomie globalnym, regionalnym i krajowym. Przyjęta metodyka prac oraz koncepcja raportu wzorowane są na tzw. ocenie ocen środowiska morskiego, opracowanej pod auspicjami Narodów Zjednoczonych. Prace nad raportem nadzorowane są przez komitet sterujący, którego członkiem jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Na początku 2010 r. Krajowy Punkt Kontaktowy dokonał weryfikacji tłumaczenia wersji polskiej raportu Sygnały EEA 2010.

W ramach udziału w SEIS w 2009 r. KPK m.in. wypełnił przygotowany przez EEA kwestionariusz oraz nawiązał kontakt ze Wspólnym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej, celem udziału w projekcie SEIS-BASIS, dotyczącego inwentaryzacji programów monitoringu w krajach członkowskich, z racji ustawowej odpowiedzialności GIOŚ za koordynację Państwowego Monitoringu Środowiska w Polsce. Bazę zaczęto wypełniać w 2010 r. w zakresie jakości powietrza. KPK planuje udział w warsztatach poświęconych projektowi SEIS-BASIS, organizowanych w ramach Konferencji INSPIRE 2010 w Krakowie w czerwcu 2010 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy włączył się także w opiniowanie zakresu zadań nowych Europejskich Centrów Tematycznych, na które nabór wniosków uruchomiono na początku 2010 r. Na prośbę Agencji KPK przewodniczył Komitetowi Ewaluacyjnemu ETC.

W dniach 9-12 września 2009 r. Krajowy Punkt Kontaktowy współorganizował wizytę przedstawicieli Agencji, w tym Zastępcy Dyrektora Wykonawczego EEA – Gordona McInnes w Białowieży. Wizyta miała na celu pozyskanie danych i informacji na potrzeby realizowanych przez Agencję projektów:

- opracowanego wspólnie przez EEA, ESA i UNEP atlasu zmian w środowisku – *The Environmental Atlas of Europe: European Atlas of Environmental Change and Community Action* (wybranych 12 lokalizacji w Europie) – atlas zaprezentowano w grudniu 2009 r. jako jedną z wielu inicjatyw związanych z konferencją COP15 w Kopenhadze;
- do projektu tzw. *biodiversity stories* w ramach serii *Our Natural Europe - making connections*, w których opis cennych przyrodniczo terenów przeplata się z historiami osób związanych z danym obszarem – prezentację serii zaplanowano na 2010 r.

Wiele godzin pracy w terenie pozwoliło na sfilmowanie niezwykle cennych przyrodniczo zasobów Puszczy. Oprowadzani przez przewodnika przedstawiciele Agencji mogli zapoznać się z tajnikami naturalnych procesów zachodzących w jednym z najcenniejszych na świecie Rezerwatów Biosfery. Skorzystali także z unikalnej szansy obserwowania o świcie żubrów na wolności, na terenie Rezerwatu Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej. Dzięki rozmowom

z Dyrekcją i pracownikami Białowieskiego Parku Narodowego goście zapoznali się także z aspektami zarządzania Parkiem. Zwieńczeniem pobytu był udział w zorganizowanej przez Ministerstwo Środowiska międzynarodowej konferencji "Dziedzictwo zobowiązuje - 600 lat ochrony Puszczy Białowieskiej". Europejska Agencja Środowiska wyraziła podziękowanie dla KPK za zorganizowanie ww. wizyty, podkreślając, iż unikatowy materiał filmowy, setki niezwykłych zdjęć oraz zebrane informacje będą cennym wkładem w opracowania Agencji.

W dniach 5-6 października 2009 r. w Warszawie, na zaproszenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, odbyły się XIV Warsztaty EIONET w sprawie Zarządzania i Oceny Jakości Powietrza. W spotkaniu, współorganizowanym przez Agencję oraz KPK i NRC ds. jakości powietrza ulokowane w DMIŚ GIOŚ, wzięli udział eksperci z krajów członkowskich EEA, a także przedstawiciele Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska, Wspólnego Centrum Badawczego KE oraz Europejskiego Centrum Tematycznego ds. Powietrza i Zmian Klimatu. Tematyka dwudniowych obrad koncentrowała się wokół następujących zagadnień:

- Dyrektywa 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (zwana dyrektywą CAFE);
- Pył zawieszony, ze szczególnym uwzględnieniem pyłu o średnicy ziaren poniżej 2,5 µm;
- Raportowanie do KE danych o jakości powietrza (bezpośrednio lub za pośrednictwem EEA);
- Przygotowanie raportu SOER2010;
- Modelowanie jakości powietrza;
- Przepływy i udostępnianie bieżących (niezweryfikowanych) danych o jakości powietrza;
- Wskaźniki i indeksy jakości powietrza.

Pobyt w Warszawie umożliwił gościom z Europy także zapoznanie się z architekturą i historią stolicy Polski. W pierwszym dniu spotkania, po zakończeniu obrad, uczestnicy wzięli udział w wycieczce po Warszawie oraz koncercie chopinowskim w Łazienkach Królewskich.

W dniu 7 października 2009 r. Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA gościł w GIOŚ przedstawicieli Europejskiej Agencji Środowiska na spotkaniu roboczym, poświęconym raportowaniu danych o jakości powietrza w czasie prawie-rzeczywistym oraz działaniom podejmowanym w ramach komponentu in-situ (obserwacji naziemnych) programu GMES. W dyskusji szczególny nacisk położono na zapewnienie użyteczności realizowanych na poziomie europejskim projektów dla realizacji przez kraje obowiązków raportowych i tworzenia produktów, z których mogłyby korzystać także władze lokalne, wdrażające plany i programy związane z ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym.

Z racji objęcia przez Agencję roli koordynacyjnej komponentu in-situ Programu GMES, Krajowy Punkt Kontaktowy aktywnie włączył się w konsultacje kolejnych wersji Rozporządzenia w sprawie europejskiego programu obserwacji Ziemi (GMES) i jego początkowych operacji (lata 2011-13).

3.4. Uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu

W ramach struktury EIONET przedstawiciele krajowi uczestniczyli:

- w spotkaniach Zarządu oraz dodatkowo Biura (z racji objęcia w listopadzie 2008 r. przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska funkcji wiceprzewodniczącego Zarządu EEA),

- w spotkaniach krajowych punktów kontaktowych (NFP),
- w spotkaniach tematycznych grup ekspertów (średnio każde NRC raz w roku).

W 2009 r. odbyły się trzy spotkania Biura, trzy spotkania Zarządu (w tym jedno połączone ze wspólnym seminarium z DIMESA) oraz trzy spotkania Krajowych Punktów Kontaktowych. Oprócz bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem Agencji, do najważniejszych kwestii poruszanych na spotkaniach zaliczyć należy:

- przegląd dotychczasowej i ustanowienie nowej struktury EIONET,
- proces i harmonogram kontraktowania Europejskich Centrów Tematycznych (ETC),
- postęp prac Grupy Czterech (KE, EUROSTAT, JRC i EEA) nad tworzeniem wspólnego systemu informacji środowiskowej SEIS i przygotowanie aktu prawnego w tej sprawie przez KE,
- przygotowanie kolejnego raportu Agencji o stanie środowiska w Europie SOER 2010,
- zaangażowanie się Agencji i państw członkowskich w przygotowanie kolejnej ministerialnej konferencji w ramach procesu „Środowisko dla Europy” w Astanie (Kazachstan) w 2011 roku i raportu prezentowanego na tej konferencji,
- zakres raportowania danych do Agencji,
- objęcie przez EEA roli koordynacyjnej komponentu in-situ GMES i związany z tym kontrakt z Siódmego Programu Ramowego.

Strona polska popierała działania Agencji zmierzające do weryfikacji i aktualizacji dotychczas funkcjonującej struktury EIONET, zwracając m.in. uwagę na nierównomierne obciążenie zadaniami poszczególnych krajowych centrów referencyjnych, konieczność wyeliminowania dotychczasowych „martwych” NRC oraz przedstawienia precyzyjnych i spójnych dla wszystkich profili dla nowej struktury (szczegółowe uwagi przekazano pisemnie).

Na spotkaniach zwracano uwagę na brak jednolitego podejścia do tworzenia centrów danych wśród poszczególnych ETC, a także wśród partnerów Grupy Czterech, podkreślając, iż proces powoływania ETC sprawia wrażenie otwartej koncepcji, stąd KPK oczekują, aby informacja na ten temat była stałym punktem spotkań.

Strona polska akceptowała cele i założenia SEIS, zmierzające do porządkowania procesu raportowania i wymiany danych. Jednocześnie domagała się uszczegółowienia koncepcji SEIS, przedstawienia planu działań w ramach tzw. Grupy Czterech i bardziej precyzyjnego określenia obowiązków krajów członkowskich wraz z pełną analizą kosztów i korzyści, wyrażając niezadowolenie, iż proces legislacyjny ws. SEIS i rewizji Dyrektywy Sprawozdawczej 91/692/EWG uległ spowolnieniu, a wręcz zatrzymaniu. Opowiadała się za przyspieszeniem prac oraz promocją zasad SEIS także poza EEA – w krajach Europy Wschodniej, Azji Centralnej i Kaukazu. W czasie spotkań KPK wyraziły opinię, że koncepcja SEIS jest w obszarze „środowisko” realizowana w praktyce niezależnie od procesu politycznego: a) z powodów racjonalnych – ułatwia funkcjonowanie administracji i dialog ze społeczeństwem, b) z powodów czysto technicznych – dostępność IT. Wdrożenie SEIS powinno dotyczyć także innych obszarów/sektorów, które generują presję, a które nie są zobowiązane do zapewnienia jawności danych.

Odnosnie raportu SOER 2010 strona polska aktywnie uczestniczyła w dyskusji nad kształtem raportu, domagając się także zapewnienia ze strony EEA jasnych wytycznych. W zakresie raportowania danych do Agencji kraje członkowskie, w tym Polska, zgłosiły wątpliwości co do zasadności raportowania do WISE szczegółowych danych o zasobach i przepływach.

Odnosnie inicjatywy GMES strona polska podkreślała, że zakres danych *in situ* wykracza poza zakres działania EIONET (np. dane meteorologiczne), stąd EIONET nie może być traktowany jako wystarczająca platforma do realizacji planów GMES. Jednocześnie zastrzeżono, że KPK powinny być informowane o działaniach Agencji w zakresie tworzenia innych sieci/struktur dla potrzeb obsługi GMES.

Działania Agencji dotyczące poszczególnych zakresów tematycznych były przedmiotem dyskusji z odpowiednimi NRC w czasie warsztatów dla ekspertów EIONET. Na początku 2010 r. KPK wraz z poszczególnymi NRC wziął udział w prowadzonym przez EEA przeglądzie dotychczasowych warsztatów EIONET w celu wypracowania ich najlepszej formy na przyszłość. Szczegółowe uwagi co do zakresu i formy spotkań EIONET KPK przekazał pisemnie.

Podsumowanie i wnioski

- Dzięki objęciu w listopadzie 2008 r. przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska funkcji wiceprzewodniczącego Zarządu EEA Polska uzyskała większy wpływ na decyzje Europejskiej Agencji Środowiska. Jednocześnie podjęte inicjatywy, takie jak organizacja w 2009 roku warsztatów EIONET w Warszawie oraz organizacja w Krakowie spotkania sieci szefów krajowych agencji ds. środowiska (16-19 września 2010 r.) przyczyniły się do poprawy wizerunku Polski jako aktywnego członka UE.
- W 2009 r. EIONET PL kontynuował uczestnictwo w realizacji zadań Europejskiej Agencji Środowiska, wypełniając podstawowy zakres zadań sprawozdawczych, wynikających z programu pracy EEA. W większości przypadków przekazywane dane były informacjami już wytwarzanymi dla potrzeb zarządzania środowiskiem w kraju lub dla potrzeb sprawozdawczości międzynarodowej, w tym Wspólnotowej. W celu usprawnienia procesu raportowania danych o emisjach do powietrza, w związku z kontynuacją przechodzenia w UE na elektroniczny system sprawozdawczości, GIOŚ ponownie uzgodni z Dep. Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery Min. Środowiska oraz z KASHUE-KOBIZE, przy udziale Dep. Współpracy z Zagranicą MŚ, procedurę raportowania do Agencji danych o emisjach do powietrza. W związku z propozycją włączenia do raportowania w ramach WISE danych dotyczących zasobów wód oraz punktowych zrzutów ścieków i ładunków powierzchniowych odprowadzanych do wód (również jako pdf), istnieje konieczność uzgodnienia z KZGW jednostki odpowiedzialnej za zapewnienie i raportowanie tych kategorii danych, po uprzednim skonkretyzowaniu i zweryfikowaniu przez EEA wymagań, co do ich zakresu.
- W 2009 r. EIONET PL kontynuował uczestnictwo w realizacji zadań Europejskiej Agencji Środowiska również poprzez aktywny udział w opiniowaniu inicjatyw i opracowań Agencji. Uwagi zgłaszane przez Krajowy Punkt Kontaktowy stanowiły istotny wkład w prowadzone przez EEA konsultacje. Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie strony polskiej, w tym wybranych NRC, w prace nad przygotowaniem raportu SOER 2010 – zarówno od strony opiniowania wytycznych i treści raportu, jak i zapewnienia wsadu krajowego. Istotnym zadaniem w nadchodzących miesiącach będzie organizacja działań promocyjnych, związanych z inauguracją raportu SOER 2010.
- Udział przedstawicieli Polski w spotkaniach EIONET przyczynił się do kształtowania pozytywnego obrazu Polski jako aktywnego członka Wspólnoty. Z drugiej strony

stworzył możliwość lepszego rozpoznania prowadzonych na poziomie unijnym działań na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, w powiązaniu z politykami sektorowymi. Pozwolił także na szersze zapoznanie się ze stawianymi przed krajami członkowskimi wymogami odnośnie zapewnienia odpowiednich systemów informacyjnych w ramach koncepcji wspólnego, europejskiego systemu informacji o środowisku (SEIS), zgodnie z opublikowanym Komunikatem KE (COM/2008/0046), oraz z uwzględnieniem wymagań dyrektywy INSPIRE 2007/2/WE i Programu GMES w świetle przygotowywanego Rozporządzenia ws. GMES i jego początkowych operacji (2011-13). Stworzył także możliwość współdecydowania o podejmowanych przez Agencję działaniach, angażujących sieć EIONET.

- Biorąc pod uwagę przyjęcie przez Agencję roli koordynacyjnej w zakresie komponentu in-situ GMES w ramach realizacji przez EEA projektu finansowanego z FP7, należy liczyć się z dodatkowym zaangażowaniem EIONET w identyfikację źródeł danych in-situ i identyfikację potencjalnych użytkowników na poziomie krajowym. W tym zakresie niezbędne będzie współdziałanie z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pełniącego rolę instytucji wiodącej ws. GMES, resortami współpracującymi oraz z Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk, uczestniczącym w Radzie Partnerów GMES.
- Ze względu na podjęcie przez EEA problematyki „zielonej gospodarki”, istnieje konieczność powiązania tych działań z procesem zainicjowanym Komunikatem KE „Wyjść poza PKB: pomiar postępów w zmieniającym się świecie” (COM (2009) 433) oraz Strategią Zielonego Rozwoju OECD, poprzez wskazanie jako partnerów wiodących Ministerstwa Gospodarki i Głównego Urzędu Statystycznego. Agencja, zgodnie z jej Planem Pracy na rok 2011, planuje zintensyfikować działania w obszarze „zielonej gospodarki”, wiążąc je z prezydencjami Węgier i Polski.
- W perspektywie lat 2010-11 do istotnych przedsięwzięć, związanych ze współpracą z Agencją, zaliczyć należy prace związane z przygotowaniem V raportu (tzw. „oceny ocen”) w ramach procesu „Środowisko dla Europy”, co stanowi element programu polskiej prezydencji. Prace nad „oceną ocen” będą wymagały identyfikacji odpowiednich opracowań krajowych przy udziale komórek organizacyjnych resortu i innych jednostek, a także delegowania do współpracy z zespołem redakcyjnym dwóch ekspertów krajowych do przeglądu tych materiałów.
- W zakresie współpracy z Europejską Agencją Środowiska, do obszarów, które wymagają wzmocnienia zaliczyć należy:
 - modernizację systemów informacyjnych i informatycznych w celu usprawnienia wymiany danych w skali kraju oraz w ramach udziału w międzynarodowej wymianie danych, z uwzględnieniem prac podejmowanych w związku z wdrażaniem Dyrektywy INSPIRE, czemu będzie sprzyjać nowelizacja ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska i budowa EKOINFONET;
 - lepsze wykorzystanie opracowań i usług EEA dla potrzeb realizacji bieżących zadań poszczególnych komórek resortu i innych instytucji – problematyka ta była poruszana m.in. na czerwcowym spotkaniu krajowej sieci EIONET.

ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2009 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate
Stanowisko ds. współpracy z EEA	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ)
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture</i>	Dorota Goździkowska (Wróblewska) (DROW MRiRW)
<i>Air Emissions</i>	Krzysztof Ołendrzyński (KCIE-IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Climate Change</i>	Maciej Sadowski (IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication and Translation</i>	Aleksandra Mrowińska (DEE MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG), Sebastian Stępnicki (DE MG)
<i>Fisheries</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Groundwater</i>	Jan Mitrega (PIG), Hanna Kasprowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Information Systems</i>	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzymiński (IMGW O.Gdynia), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Małgorzata Marciniwicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature Protection and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DOP GDOŚ), Ewa Pisarczyk (DOP GDOŚ), Anna Żornaczuk-Łuba (DL MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ), Ewa Zrałek (DMIŚ GIOŚ)
<i>Policy Instruments and Policy Evaluation</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ),
<i>Resource use</i>	Katarzyna Klimaszewska (DGO MŚ), Anna Nosal (DRG MG)
<i>SOE Reporting</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Tomasz Stuczyński (IUNG Puławy), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Spatial Analysis and Land Cover</i>	Elżbieta Bielecka (IGiK Warszawa), Maria Andrzejewska (UNEP/GRID-Warszawa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DPTiSM MI)
<i>Waste</i>	Katarzyna Klimaszewska (DGO MŚ)
<i>Water Emissions</i>	Małgorzata Opęchowska (KZGW)*, Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity and Use</i>	Piotr Piórkowski (KZGW), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ)

DMIŚ GIOŚ - Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DROW MRiRW – Dep. Rozwoju Obszarów Wiejskich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji, IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DEE MŚ – Dep. Edukacji Ekologicznej w Min. Środowiska; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; DOP GDOŚ – Dep. Ochrony Przyrody w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; DL MŚ – Dep. Leśnictwa w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami w Min. Środowiska, DRG MG – Departament Rozwoju Gospodarki w Min. Gospodarki; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DPTiSM MI – Dep. Polityki Transportowej i Spraw Międzynarodowych w Min. Infrastruktury; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

* - do połowy 2009 r.

ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2010 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate
Stanowisko ds. współpracy z EEA	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ)
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture and Forests</i>	Marzena Krówka (DROW MRiRW), Rafał Nowicki (DL MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Climate Change Impacts, Vulnerability and Adaptation</i>	Mirosław Miętus (IMGW), Maciej Sadowski (IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication</i>	Aleksandra Mrowińska (DEE MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG), Sebastian Stepnicki (DE MG)**
<i>Environmental Information Systems</i>	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Forward Looking Information and Scenarios</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Groundwater</i>	Anna Kuczyńska (PIG), Hanna Kasprowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	Krzysztof Skotak (NIZP-PZH)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzywiński (IMGW O.Gdynia), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Małgorzata Marciniwicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Mitigation of Air Pollution and Climate Change</i>	Krzysztof Ołendrzyński (KCIE-IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DOP GDOŚ), Ewa Dub (DOP GDOŚ)**
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ), Ewa Zrałek (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Cover</i>	Elżbieta Bielecka (IGiK Warszawa), Maria Andrzejewska (UNEP/GRID-Warszawa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Use and Spatial Planning</i>	<i>Vacat - do czasu sprecyzowania przez EEA zadań rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Sustainable Consumption and Production</i>	Beata Jaczewska (DRG MG)
<i>State of the Environment</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Tomasz Stuczyński (IUNG Puławy), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DPTiSM, MI)
<i>Waste</i>	Katarzyna Klimaszewska (DGO MŚ)
<i>Water Emissions</i>	Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity and Use</i>	Piotr Piórkowski (KZGW)

Profile trzech NRC: *Environment and Economy, Maritime, Policy Instruments and Policy Evaluation* zostaną przez EEA ustalone w terminie późniejszym.

DMIŚ GIOŚ - Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DROW MRiRW – Dep. Rozwoju Obszarów Wiejskich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji, IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DEE MŚ – Dep. Edukacji Ekologicznej w Min. Środowiska; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; NIZP-PZH – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; DIŚ GDOŚ – Dep. Informacji o Środowisku Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; DOP GDOŚ – Dep. Ochrony Przyrody GDOŚ; DL MŚ – Dep. Leśnictwa w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami w Min. Środowiska, DRG MG – Departament Rozwoju Gospodarki w Min. Gospodarki; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DPTiSM MI – Dep. Polityki Transportowej i Spraw Międzynarodowych w Min. Infrastruktury; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

** - do połowy 2010 r.

ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych (pdf)

L.p.	Zakres tematyczny	Zakres danych - odniesienie do podstawy prawnej-	Zakres czasowy danych	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zapewnienie i przekazanie danych do NFP/współpracę merytoryczną	Wymagany termin przekazania danych do EEA	Uwagi	
1a	AE-1: CLRTAP data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach CLRTAP	2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 lutego 2009 r. (raport IIR– 15.05.09)	Przekazano 16 lutego 2009 r. Raport w wersji polskiej – 17 lutego 2009 r. Brak wersji angielskiej.	Brak danych dla lat 1990-1998
			2008 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 lutego 2010 r. (raport IIR – 15.03.10)	Wykonano w terminie (w tym raport IIR)	
1b	AE-1b: NEC data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Dyrektywy 2001/81/WE	2008 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	31 grudnia 2009 r.	Przekazano 23 grudnia 2009 r. (aktualizacje 10 maja i 5 czerwca 2010 r.)	
1c	AE-2: UNFCCC data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach UNFCCC	2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 kwietnia 2009 r.	Wykonano w terminie.	
			2008 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 kwietnia 2010 r.	Wykonano w terminie. (aktualizacja 13 maja 2010 r.)	
1d	AE-2b: EU GHG data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Decyzji 280/2004/WE	2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 stycznia 2009 r.	Wykonano w terminie. Uzupełniono 16 lutego 2009 r. (aktualizacje 16 marca, 21 i 27 maja 2010 r.)	
			2008 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 stycznia 2010 r. (aktualizacje do 15.03 i do 15.05)	Przekazano 20 stycznia 2010 r. (I aktualizacja 13 kwietnia 2010 r., II aktualizacja w terminie).	
2a	AQ-1: EoI data	Dane dotyczące jakości powietrza wg wymagań Decyzji 97/101/KE	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	1 października 2009 r.	Wykonano w terminie.	
2b	AQ-2: Air Quality Questionnaire	Dane o jakości powietrza wg wymagań Dyrektyw: 1993/30/WE, 2000/69/WE, 2002/3/WE	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	30 września 2009 r.	Wykonano w terminie. (aktualizacja 23 kwietnia 2010 r.)	
2c	AQ-2b: Monthly and summer ozone data	Dane dotyczące przekroczeń stężeń ozonu wg wymagań Dyrektywy 2002/3/WE	IV-IX 2009 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	31 maja – 31 października 2009 r.	Wykonano w terminie.	
3a	CDDA-1: Designated areas	Dane dotyczące krajowych obszarów chronionych	2008 r.	DOP GDOŚ	15 marca 2009 r.	Wykonano w terminie, przekazując dane niepełne i wymagające aktualizacji. Przekazano granice dla ok. 10% obszarów.	
4a	EWN-1 (WISE SoE-1): River quality	Dane dotyczące jakości wód rzek	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW O. Katowice	31 października 2009 r.	Wykonano w terminie. (aktualizacja 10 listopada 2009 r.)	
4b	EWN-2 (WISE SoE-2): Lake quality	Dane dotyczące jakości wód jezior	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	31 października 2009 r.	Wykonano w terminie.	
4c	EWN-3: (WISE SoE-3): Groundwater quality	Dane dotyczące jakości wód podziemnych	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / PIG W-wa	31 października 2009 r.	Przekazano 28 kwietnia 2010 r.	
4d	ME-1: Marine data	Dane dotyczące środowiska morskiego	2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW O. Gdynia	31 października 2009 r.	Wykonano w terminie (2 listopada). (aktualizacja 13 listopada 2009 r.)	

DZKiOA MŚ – Dep. Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery w Ministerstwie Środowiska; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji; DMIŚ GIOŚ – Dep. Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DOP GDOŚ – Dep. Ochrony Przyrody w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji

AirBase	baza danych o jakości powietrza w Europie, administrowana przez EEA
CAFE	„Czyste Powietrze dla Europy” (<i>Clean Air for Europe</i>)
CDR	Centralne Repozytorium Danych EEA (<i>Central Data Repository</i>) – element Reportnetu
CLC	CORINE Land Cover: baza danych o pokryciu terenu (CORINE - <i>Coordination of Information on the Environment</i>)
CLRTAP	Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na duże odległości (<i>Convention on Long-range Transboundary Air Pollution</i>)
CSI	bazowy zestaw wskaźników EEA (<i>Core set of indicators</i>)
DPSIR	czynniki sprawcze – presje – stan – oddziaływanie – środki przeciwdziałania (<i>Driving Forces – Pressures – State – Impact – Response</i>) – model do analizy i prezentacji stanu środowiska w powiązaniu z czynnikami społeczno-ekonomicznymi, wpływającymi na ten stan
ETC	Europejskie Centra Tematyczne (<i>European Topic Centres</i>)
EEA	Europejska Agencja Środowiska (<i>European Environment Agency</i>)
EIONET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (<i>European Environment Information and Observation Network</i>)
EMAS	System Ekozarządzania i Audytu (<i>Eco Management and Audit Scheme</i>)
EMEP	program monitorowania i oceny dot. CLRTAP (<i>European Monitoring and Evaluation Programme</i>)
EMODNET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (<i>European Marine Observation and Data Network</i>)
EURECA	Ocena Ekosystemów w Europie (<i>European Ecosystem Assessment</i>)
GHG	gazy cieplarniane (<i>greenhouse gases</i>)
GMES	Globalny Monitoring dla Środowiska i Bezpieczeństwa (<i>Global Monitoring for Environment and Security</i>) – wspólny program Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Kosmicznej dotyczący wykorzystania technologii satelitarnych dla potrzeb ochrony środowiska i bezpieczeństwa cywilnego
INSPIRE	Europejska Infrastruktura Danych Przestrzennych (<i>Infrastructure for Spatial Information in Europe</i>)
IPPC	Zintegrowane Zapobieganie i Ograniczanie Zanieczyszczeń (<i>Integrated Pollution Prevention and Control</i>)
JRC	Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (<i>Joint Research Centre</i>)
KASHUE	Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji
KOBIZE	Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami
KPK (NFP)	Krajowy Punkt Kontaktowy (<i>National Focal Point</i>) ds. współpracy z EEA
NEC	krajowe pułapy emisji (<i>national emission ceilings</i>)
NRC	Krajowe Centra Referencyjne (<i>National Reference Centres</i>) w krajowej strukturze EIONET
Ozoneweb	serwis EEA, informujący o stężeniu ozonu troposferycznego w Europie
pdf	prioritytetowy strumień danych przekazywanych do EEA (<i>priority data flow</i>)
Reportnet	zbiór narzędzi informatycznych EEA dla celów sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska
ROD	baza obowiązków sprawozdawczych (<i>Reporting Obligations Database</i>) - element Reportnetu
SCP	zrównoważona konsumpcja i produkcja (<i>sustainable consumption and production</i>)
SEBI 2010	projekt wdrożenia wskaźników różnorodności biologicznej (<i>Streamlining European Biodiversity Indicators</i>)
SEIS	Wspólny System Informacji o Środowisku (<i>Shared Environmental Information System</i>)
SOER	raport o stanie środowiska (<i>State of the Environment Report</i>)
UNFCCC	Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (<i>United Nations Framework Convention on Climate Change</i>)
TERM	Mechanizm Sprawozdawczy ds. Transportu i Środowiska (<i>Transport and Environment Reporting Mechanism</i>)
WISE	System Informacji o Wodach w Europie (<i>Water Information System for Europe</i>)
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (<i>World Health Organization</i>)